IZBORNOM VEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BEOGRADU

Odlukom Izbornog veća Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu br. 2353/1 od 14. 09. 2020. godine, a u skladu sa članom 11 Pravilnika o načinu i postupku sticanja zvanja i zasnivanja radnog odnosa nastavnika Univerziteta, izabrani smo za članove Komisije za pisanje izveštaja o kandidatima koji su se prijavili na konkurs za izbor docenta za užu naučnu oblast Italijanistika (predmet Italijanski jezik) koji je objavljen u listu „Poslovi“ br. 901 od 30.09.2020. godine. Nakon uvida u konkursni materijal, Izbornom veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu podnosimo sledeći

IZVEŠTAJ

Na konkurs se prijavio jedan kandidat, **dr Mauricio Barbi (Maurizio Barbi)**, lektor na Katedri za italijanistiku Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

I OSNOVNI BIOGRAFSKI PODACI

Dr Mauricio Barbi rođen je 17. juna 1973. godine u Mantovi (Italija) i poseduje italijansko i srpsko državljanstvo. Diplomirao je 2000. godine na odseku za sociologiju Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Bolonji (*Facoltà di Scienze Politiche, Università degli Studi di Bologna*; sa prosekom 92/110 tj. 8,36/10, smer: društveno-političke nauke), gde je naredne godine završio i specijalističke studije iz oblasti Istraživanja i analize tržišta. Master studije II stepena iz oblasti didaktike italijanskog jezika završio je 2009. godine na Univerzitetu „Tor Vergata“ u Rimu (*Università degli Studi di Roma "Tor Vergata"*), čime je, prema Rešenju br. 06-613-1793/3-09 o priznavanju diplome od strane Univerziteta u Beogradu, stekao stručni naziv master filolog (italijanista). Doktorske studije završio je 2018. godine na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, odbranivši disertaciju na temu „*Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)*" [Neologismi i neosemije u rečniku Zingarelli: sinhronijsko poređenje Desetog izdanja (1970.) i Dvanaestog, ponovljenog izdanja (2015.)], pod mentorstvom prof. dr Saše Moderca, čime je stekao naučni stepen doktora filoloških nauka.

Na Katedri za italijanistiku Filološkog fakulteta u Beogradu dr Mauricio Barbi angažovan je od 2006. godine, najpre kao spoljni saradnik, potom kao strani lektor, a 2016. primljen je u radni odnos kao lektor za italijanski jezik.

Nastavno iskustvo kandidat M. Barbi kontinuirano stiče od 2005. godine i kao predavač u Italijanskom institutu za kulturu, na kursevima italijanskog jezika i kulture, kao i na pripremnim kursevima za sticanje međunarodno priznatih certifikata *CELI* i *CILS* Univerziteta za strance u Peruđi i Sijeni. Osim toga, tokom 2005-2006. godine, u svojstvu izvornog govornika, radio je kao predavač i tutor za italijanski jezik u međunarodnoj školi „ISB“ (*International School of Belgrade*).

Kandidat Barbi poseduje certifikat za predavače italijanskog jezika kao stranog, *DITALS* II nivoa, stečen 2005. godine na Univerzitetu za strance u Sijeni (*Università per Stranieri di Siena*), a stručno se usavršio i kroz obuku namenjenu univerzitetskim nastavnicima i lektorima za italijanski jezik u svetu, organizovanu u periodu 2015-2016. od strane Ministarstva inostranih poslova Vlade Italije i Univerziteta „Ka Foskari" iz Venecije (*Università Ca' Foscari di Venezia*). Redovno pohađa seminare za stručno usavršavanje nastavnika italijanskog kao drugog ili stranog jezika u organizaciji Italijanskog instituta za kulturu, brojnih izdavača i drugih: u periodu od 2005. do danas pohađao je 30 takvih seminara.

Pored italijanskog kao maternjeg, kao i dobrog vladanja srpskim jezikom (stečenog, između ostalog, na kursu nivoa B2 na Filološkom fakultetu u Beogradu), ima aktivno znanje engleskog i francuskog, a služi se i španskim jezikom.

Uz didaktičko iskustvo, kandidat M. Barbi se oprobao i na drugim poljima: lektorisao je knjigu autorki N. Mihaljević i D. Todorović, pod naslovom „*Evoluzione pericolosa. Studi sul rapporto madre-figlia nella letteratura italiana*", u izdanju (2016) Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Tokom 2018. i rada na doktorskoj tezi ostvario je saradnju sa leksikografima angažovanim na izradi jednojezičnog italijanskog rečnika *Zingarelli* (renomiranog izdavača *Zanichelli*), koja se ogleda u pronalaženju neologizama, neosemija, pozajmljenica, kalkova i retrodatiranja: zahvaljujući navedenom leksikografskom doprinosu i sugestijama kandidata, leksikografi su uvrstili njegovo ime među saradnike u pripremi ovog rečnika, počevši od Dvanaestog izdanja (*lo Zingarelli 2020*). Sem toga, kandidatova doktorska disertacija ušla je u bibliotečki fond Akademije dela Kruska (*Accademia della Crusca*) i Univerziteta u Firenci (*Università degli Studi di Firenze*).

II OCENA REZULTATA NAUČNOG I ISTRAŽIVAČKOG RADA

Dr Mauricio Barbi bavi se naučno-istraživačkim radom usredsređujući se na oblast leksikografije, leksikologije i glotodidaktike. Kao autor i koautor učestvovao je na osam međunarodnih naučnih skupova. Objavio je samostalno i u koautorstvu jedanaest naučnih radova i jedan prikaz.

Komisija s posebnom pažnjom izdvaja kandidatov rad pod nazivom *Il «prestito interno» nel vocabolario Zingarelli: un confronto tra la Decima edizione e la ristampa 2019 della Dodicesima edizione*, objavljen 2019. godine u prestižnom italijanskom časopisu *Rivista Italiana di Dialettologia (RID)*. Budući da je reč o inostranom časopisu koji nije vrednovan na listama u Srbiji, u Sažetku je ovaj rad označen kao „nekategorizovan". **Imajući u vidu značaj i ugled pomenutog časopisa, Komisija je mišljenja da je on ekvivalent kategoriji nacionalnog časopisa međunarodnog značaja (M24).**

Kontinuitet u naučno-istraživačkom radu kandidata Barbija ogleda se i u radovima kojima predstoji objavljivanje, a za koje je u ovom Izveštaju navedeno da se nalaze „u štampi".

Saopštenja na naučnim skupovima

Barbi, M. (2010). Karakteristike međujezika kod srpskih govornika koji uče italijanski jezik. *Filološka istraživanja danas – Jezik, književnost i komunikacija*, Filološki fakultet, 26-27. novembar 2010, Beograd.

Barbi, M. (2012). Nascita, sopravvivenza, fine dei neologismi nell'italiano contemporaneo e possibili applicazioni didattiche. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru II*, Filozofski fakultet, 24. novembar 2012, Novi Sad.

Moderc, S. & Barbi, M. (2016). La traduzione italiana di *Fahrenheit 451*: alcune considerazioni. *La* fictio *sul palcoscenico della storia, Fikcija na pozornici istorije*, Filološko-umetnički fakultet, 25-26. novembar 2016, Kragujevac.

Moderc, S. & Barbi, M. (2017). Između mehanizacije prevođenja i prevodiočeve odluke: slučaj vulgarizama u savremenoj italijanskoj prozi. *Kultura i/ili nauka*, Filološki fakultet, 1-3. jun 2017, Beograd.

Barbi, M. & Moderc, S. (2017). La voce mafia nelle edizioni dello Zingarelli comprese tra il 1928 e il 2015. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru VII*, Filozofski fakultet, 18-19. novembar 2017, Novi Sad.

Moderc, S. & Barbi, M. (2019). L'evoluzione microdiacronica dell'italiano letterario nel XX secolo e le traduzioni italiane di Ivo Andrić. *L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali - 60 anni di studi italiani all'Università "SS. Cirillo e Metodio" di Skopje"*, Filološki fakultet „Blaže Koneski", Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij", 27-28. septembar 2019, Skoplje, Severna Makedonija.

Barbi, M. & Moderc, S. (2019). La «concorrenza darwiniana»: un confronto fra alcuni recenti prestiti registrati nel vocabolario Zingarelli e i loro equivalenti italiani in disuso. *L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali - 60 anni di studi italiani all'Università "SS. Cirillo e Metodio" di Skopje"*, Filološki fakultet „Blaže Koneski", Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij", 27-28. septembar 2019, Skoplje, Severna Makedonija.

Barbi, M. (2019). L'anglicismo *teenager* e il neologismo *giovanissimo*: un forestierismo e una neosemia a confronto. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru IX*, Filozofski fakultet, 16. novembar 2019, Novi Sad.

Radovi objavljeni u celini

Barbi, M. (2013). Nascita, sopravvivenza, fine dei neologismi nell'italiano contemporaneo e possibili applicazioni didattiche. U S. Gudurić (prir.), *Jezici i kulture u vremenu i prostoru II/1* (335-348). Novi Sad: Filozofski fakultet.

Barbi, M. (2013). Le parole desuete nell'italiano contemporaneo e il loro possibile recupero. *Filološki pregled, XL* (1), 205-225.

Barbi, M. (2014). La descrizione di una persona attraverso l'uso delle parole desuete. *Nasleđe, 29*, 257-277.

Barbi, M. (2017). "L'idioma gentile" di Edmondo De Amicis e le «parole da salvare» del vocabolario Zingarelli: finalità ed elementi in comune. *Filološki pregled, XLIV* (1), 37-51.

Moderc, S. & Barbi, M. (2018). La traduzione italiana di *Fahrenheit 451*: alcune considerazioni. U D. Janjić, V. Fiore & R. Russi (prir.), *La* fictio *sul palcoscenico della storia, Fikcija na pozornici istorije, Atti dell'VIII Convegno internazionale AIBA, Kragujevac 25-26 novembre 2016, Zbornik radova sa VIII Međunarodnog kongresa*

AIBA-e, Kragujevac, 25. i 26. novembar 2016. (101-115). Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet.

Kukić, T. & Barbi, M. (2017). Karakteristike neostandardnog italijanskog jezika u filmu *Katerina odlazi u grad. Lipar, XVIII* (64), 181-190

Moderc, S. & Barbi, M. (2017). Italijanski vulgarizam „cazzo“ i njegovo prevođenje na srpski jezik. *Živi jezici, 37* (1), 31-58.

Barbi, M. & Moderc, S. (2018). L'accoglimento dei forestierismi nella Settima edizione del vocabolario Zingarelli tra divieti ed espedienti lessicografici. *Filološki pregled, XLV* (2), 45-60.

Barbi, M. & Moderc, S. (2018). La voce mafia nelle edizioni dello Zingarelli comprese tra il 1928 e il 2015. U S. Gudurić & B. Radić-Bojanić, *Jezici i kulture u vremenu i prostoru VII/2* (483-491). Novi Sad: Filozofski fakultet/Pedagoško društvo Vojvodine.

Moderc, S. & Barbi, M. (2019). Leksička varijacija ekvivalenata dijalektalnog vulgarizma *mortacci* u srpskom prevodu Pazolinijevog romana *Iskusni momci. Komunikacija i kultura online, 10*, 38-51.

Barbi, M. (2019). Il «prestito interno» nel vocabolario Zingarelli: un confronto tra la Decima edizione e la ristampa 2019 della Dodicesima edizione. *Rivista Italiana di Dialettologia. Lingue, dialetti, società, 43*, 255-275.

Prikaz

Barbi, M. (2011). Gordana Grubač Allocco. Grammatica serba (manuale di morfologia e sintassi con esercizi), Editore Ulrico Hoepli Milano, 2010 - 338 p. *Filološki pregled, XXXVIII* (1), 223-224.

Doktorska disertacija

Barbi, M. (2018). ***Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)*** [Neologismi i neosemije u rečniku Zingarelli: sinhronijsko poređenje Desetog izdanja (1970.) i Dvanaestog, ponovljenog izdanja (2015.)] (neobjavljena doktorska disertacija). Filološki fakultet, Beograd.

Radovi objavljeni u izvodu

Barbi, M. (2010). Karakteristike međujezika kod srpskih govornika koji uče italijanski jezik. U J. Vučo, LJ. Marković & A. Vraneš (prir.), *Filološka istraživanja danas – Jezik, književnost i komunikacija* (str. 40). Beograd: Filološki fakultet.

Barbi, M. (2012). Nascita, sopravvivenza, fine dei neologismi nell'italiano contemporaneo e possibili applicazioni didattiche. U S. Gudurić (prir.), *Jezici i kulture u vremenu i prostoru II/1* (str.5). Novi Sad: Filozofski fakultet.

Moderc, S. & Barbi, M. (2017). Između mehanizacije prevođenja i prevodiočeve odluke: slučaj vulgarizama u savremenoj italijanskoj prozi. U LJ. Marković & A. Vraneš (prir.), *Kultura i/ili nauka* (str. 59-60). Beograd: Filološki fakultet.

Barbi, M. & Moderc, S. (2017). La voce mafia nelle edizioni dello Zingarelli comprese tra il 1928 e il 2015. U S. Gudurić & B. Radić-Bojanić (prir.), *Jezici i kulture u vremenu i prostoru VII* (str. 13-14). Novi Sad: Filozofski fakultet/Pedagoško društvo Vojvodine.

Barbi, M. (2019). L'anglicismo *teenager* e il neologismo *giovanissimo*: un forestierismo e una neosemia a confronto. U S. Gudurić, S. Stamenković & J. Petrović (prir.), *Jezici i kulture u vremenu i prostoru IX* (str. 12). Novi Sad: Filozofski fakultet.

Barbi, M. & Moderc, S. (2019). La «concorrenza darwiniana»: un confronto fra alcuni recenti prestiti registrati nel vocabolario Zingarelli e i loro equivalenti italiani in disuso. U A. Saržoska, L. Guido Šrempf & B. Grivčevska (prir.), *L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali - 60 anni di studi italiani all'Università "SS. Cirillo e Metodio" di Skopje"* (str. 11). Skopje: Filološki fakultet „Blaže Koneski", Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij".

Moderc, S. & Barbi, M. (2019). L'evoluzione microdiacronica dell'italiano letterario nel XX secolo e le traduzioni italiane di Ivo Andrić. U A. Saržoska, L. Guido Šrempf & B. Grivčevska (prir.), *L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali - 60 anni di studi italiani all'Università "SS. Cirillo e Metodio" di Skopje"* (str. 34). Skopje: Filološki fakultet „Blaže Koneski", Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij".

Radovi u štampi

Barbi, M.& Moderc, S. (*u štampi*). La «concorrenza darwiniana»: un confronto tra alcuni recenti prestiti registrati nel vocabolario Zingarelli e i loro equivalenti italiani in disuso. U „*L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali - 60 anni di studi italiani all'Università "SS. Cirillo e Metodio" di Skopje"*, Filološki fakultet „Blaže Koneski", Skoplje.

Barbi, M. (*u štampi*). L'anglicismo *teenager* e il neologismo *giovanissimo*: un forestierismo e una neosemia a confronto. U *Jezici i kulture u vremenu i prostoru IX*, Filozofski fakultet, Novi Sad.

Barbi, M. (*u štampi*). Le neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto tra la decima edizione del 1970 e la ristampa 2015 della dodicesima edizione. *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata*.

Kratak opis objavljenih radova

Doktorska disertacija dr M. Barbija (2018) ***„Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)"*** [Neologismi i neosemije u rečniku Zingarelli: sinhronijsko poređenje Desetog izdanja (1970.) i Dvanaestog, ponovljenog izdanja (2015.)] ima za cilj da podrobnije istraži vrstu neologizama koji su do danas u literaturi prisutni u ograničenom obimu. Prema De Maurovoj definiciji (De Mauro 2006a: V; 102), pod neosemijom se podrazumeva novo značenje koje dobija već postojeća reč, a kao što se može videti iz rečnika „Neologizmi" čiji su autori Adamo i Dela Vale (2008b: 2.6), ovaj tip neoformacija ubraja se među semantičke

neologizme. Prevashodni cilj ove disertacije jeste analiza neologizama i u manjoj meri preostale dve vrste neologizama, odnosno onih koji su izvedeni i složeni.

Nakon prvog uvodnog poglavlja, u drugom poglavlju disertacija se bavi drugim zadatim ciljem, a to je proučavanje prisustva neologizama i stranih reči u vreme fašizma, kako bi se stekao uvid u nasleđe ovog istorijskog perioda na vremenski raspon od 1970. do 2015. godine, što je potkrepljeno odgovarajućim izdanjima i ponovljenim izdanjima rečnika Cingareli (*Zingarelli*). Strane reči su analizirane u trećem poglavlju, koje je posvećeno i pozajmljenicama i kalku, u skladu sa Klajnovom (1971) definicijom kalka. Adamo i Dela Vale (2008b) ubrajaju među neologizme i strane reči, ali budući da ih Dardano (1993: 335) odvaja od neologizama, autor disertacije je odlučio da stranim rečima posveti posebno poglavlje, koje savršeno povezuje drugo sa četvrtim poglavljem, posvećenim neologizmima. Treće poglavlje ima za cilj da ispita uticaj stranih reči, pre svega engleskih, na italijanski jezik. Četvrto poglavlje se bavi i tradicionalnom tripartitnom podelom neologizama na izvedene, složene i semantičke, koji odgovaraju neosemijama. Osim toga, u četvrtom poglavlju dr M. Barbi se bavi i samom definicijom neologizma, koja osvetljava različite stavove među lingvistima. Pored toga, uočava i neke neoformacije koje bi, na osnovu pretpostavki Metkalfa (2002), mogle da se ukorene u savremenom jeziku. Četvrto poglavlje ima za cilj da analizira neosemije, kako sa teorijske tako i sa empirijske tačke gledišta.

Literatura u vezi sa neosemijama je ograničena; i pored toga, u disertaciji je uočena veza između generacije sa novim značenjem i jezičke promene, izražene kroz mnoge retoričke figure. U petom poglavlju se osim toga, analizira i jedna posebna klasa reči, koju Cingarelijevi leksikografi nazivaju „odrednice osnovnog italijanskog" ("*lemmi dell'italiano fondamentale*"), u kojoj je dr Barbi pronašao mnoge neosemije. Šesto poglavlje ima za cilj da analizira korpus koji čine Cingareli iz 1970. godine i Cingareli iz 2015. godine, kroz dimenzije dijatopske, dijastratske, dijafazne, dijamezijske i dijahronijske varijacije, uprkos tome što je poslednja među ovim varijacijama obično isključena iz analiza sociolingvističkog tipa. Sedmo poglavlje ima za cilj da analizira najnoviju klasu reči koja se pojavljuje u rečniku Cingareli, takozvane „reči koje treba sačuvati" ("*parole da salvare*"). Pri odluci da ih analizira autor je bio vođen dvojakom motivacijom. S jedne strane, ova klasa reči se pojavila u okviru posmatranog vremenskog perioda i time je u skladu sa datim istraživanjem. S druge strane, za sada ne postoje objavljeni radovi u vezi sa „rečima koje treba sačuvati", osim jednog Arkanđelijevog (2012) rada. Pored toga, „reči koje treba sačuvati" unete u Cingareli iz 2015. godine, iste su reči koje se nalaze i u Cingareliju iz 2018. godine, prema tvrdnji Zaninela (potvrđeno u ličnoj komunikaciji). Najzad, osmo poglavlje ima za cilj da ukaže na razloge koji su kandidata naveli da izabere baš rečnik Cingareli među mnogim raspoloživim rečnicima, kao i kodove, simbole i zagrade koji su korišćeni za kreiranje spiska pojmova koji se nalazi u prilogu ovog rada.

Disertacija nudi sinhronijsko poređenje rečnika Cingareli iz 1970. godine i rečnika Cingareli iz 2015. godine. Najvažniji teorijski aspekt koji opravdava ovaj period koji je predmet sinhronijske analize, počiva na pojmu „praktične sinhronije" (Rey-Debove), u skladu sa periodom od 1970. do 2015. godine. U radu je korišćen kvalikvantitativni metod, budući da je autor želeo da analizira pre svega neosemije, neologizme, strane reči, „odrednice osnovnog italijanskog" i „reči koje treba sačuvati", kako u kvantitativnom, tako i u kvalitativnom smislu. Kvantitativan je spisak pojmova koji čine obrađena slova "A", "B", "E" i "N" i stoga je nazvan pojmovnik tj. korpus izdvojenih lema/odrednica "ABEN", kao što je kvantitativna i analiza koja

ističe razlike između rečnika Cingareli iz 1970. godine i rečnika Cingareli iz 2015. godine. Ove kvantitativne razlike postaju i kvalitativne, ako se posmatraju neosemije, koje se pojavljuju kroz poređenje navedenih rečnika. Kvalitativnoj analizi pripadaju i pojmovi koji su eliminisani iz rečnika, dok su s druge strane kvantitativne preostale reči određene šiframa, simbolima i zagradama koji su se našli u korpusu "ABEN". I u drugom poglavlju je primenjen kvalitativno-kvantitativni metod, pri poređenju rečnika Cingareli iz 1942. godine i osmog izdanja Pancinijevog „Modernog rečnika", takođe iz 1942. godine, kao i pri poređenju rečnika Cingareli iz 1942. godine i rečnika Cingareli iz 2015. godine, u kome su uočene mnoge neosemije. Isti metod je primenjen i u petom poglavlju koje se tiče „odrednica osnovnog italijanskog". Uz to, neosemije su analizirane kvalitativno kroz neke domene upotrebe koji se vezuju za retoričke figure.

Osam poglavlja koji čine ovu obimnu disertaciju, zajedno s korpusom izdvojenih odrednica „ABEN“ u prilogu, na iscrpan način se bave polaznim ciljevima i pretpostavkama. Štaviše, od njih je dr M. Barbi došao i do mnogih neočekivanih rezultata. U drugom poglavlju, nakon kompletne obrade Pancinijevog „Modernog rečnika" i rečnika Cingareli iz 1942. godine, autor disertacije je ukazao na činjenicu da je u rečniku Cingareli korišćen tip slova manjih dimenzija, kako kod stranih reči, tako i kod arhaičnih reči. Pretpostavlja se da je to učinjeno kako bi se izbegle kaznene mere od strane Italijanske kraljevske akademije (*Reale Accademia d'Italia*). U trećem poglavlju je istaknuto da se, uzimajući u obzir izdanja rečnika Cingareli u periodu od 1997. do 2015. godine, dolazi do rezultata da prisustvo engleskih reči u italijanskom jeziku iznosi 3,55 procenata i da bi ono moglo da dostigne 4 procenta. Ovaj rezultat u vezi sa prisustvom stranih reči znatno je viši u odnosu na 2 procenta, koje navode Cingareli i mnogi lingvisti. Još jedna neočekivana činjenica jeste da su i među stranim rečima uočeni mnogi primeri neosemija. Drugi aspekt vezan za pozajmljenice tiče se darvinovskog poređenja (Renzi 2012) dve ili više pozajmljenica, u odsustvu italijanske reči, što je posledica jezičkog prestiža koji određeni jezici iz kojih te reči potiču uživaju u odnosu na italijanski (Dardano 1993: 352; Serianni 2002: 592). Neočekivani rezultat četvrtog poglavlja tiče se brojnih neosemija koje je autor uočio kako među izvedenim neologizmima tako i među složenim. U petom poglavlju, klasifikacija neosemija u posmatranom vremenskom rasponu od 1970. do 2015. godine dovela ga je do brojnih neočekivanih rezultata. Prvi se tiče drugačije vrste neosemije, nazvane „neosemija dobijena pomoću nijanse u značenju“ (“*neosemia ottenuta attraverso una sfumatura di significato*“), koja je uočena zahvaljujući radu Adama i Dela Vale (2008a). Drugi se odnosi na novu vrstu metonimija koje nema u rečniku Mortare Garaveli (2010) i nazvana je „metonimija oblik / sadržaj“ (“*metonimia forma / contenuto*“). Treći neočekivani rezultat predstavljaju reči iz korpusa „ABEN“ koje se odnose na „politički korektno“, dok četvrti predstavljaju reči koje se odnose na pojam „jezička zabrana“ (Canobbio 2009). Peti se pak tiče nove klase reči nazvane „odrednice osnovnog italijanskog“ (“*lemmi dell'italiano fondamentale*“). U sedmom poglavlju, analizom „reči koje treba sačuvati" u ponovljenim izdanjima rečnika Cingareli u periodu od 2010. do 2015. godine, uočeno je prisustvo takozvanih „boja koje treba sačuvati“ (“*colori da salvare*“).

Rezultati dobijeni analizom korpusa izdvojenih lema/odrednica „ABEN“ koji ima 3.413 reči, pokazuju da je vremenski raspon od 1970. godine do 2015. godine bogat jezičkim materijalom. Od ovih reči, 804 reči čine neosemije, a neosemija dobijenih pomoću nijanse u značenju ima 953, dok 284 reči predstavljaju oba tipa neosemije, što ukupno iznosi 2040

neosemija. Ovaj broj je u svakom slučaju manji do stvarnog, budući da u korpusu „ABEN“ reči koje su obeležene zagradom koja označava neosemiju mogu da imaju više od jedne neosemije. Autor disertacije zaključuje da vremenski raspon od 1970. godine do 2015. godine predstavlja veoma značajan period za leksiku savremenog italijanskog jezika, kao što i dokazuju poglavlja koja čine ovo delo.

U radu koji nosi naslov ***Nascita, sopravvivenza, fine dei neologismi nell'italiano contemporaneo e possibili applicazioni didattiche*** (2013), dr Barbi polazi od analize nekoliko italijanskih rečnika u nastojanju da najpre istraži prividnu jednoznačnost termina „neologizam“, da bi zatim pokušao i da odgovori na pitanja sadržana u naslovu ovog rada, koja se tiču nastanka, opstanka i kraja neologizama u italijanskom jeziku. Da bi se pružio konkretan doprinos ovim pretpostavkama, sačinjena su dva upitnika s ciljem da se proveri poznavanje nekoliko neologizama prisutnih u rečniku Cingareli iz 2011. godine. Prvi upitnik, kome su dodati drugi neologizmi, sačinjen je od nekih već postojećih pitanja u jednom on-line upitniku, namenjenom po svoj prilici korpusu koji su činili izvorni italijanski govornici, nehomogenom po pitanju uzrasta, obrazovanja i kulture. Prvi tako sačinjen upitnik dat je uzorku tj. korpusu homogenom po pitanju uzrasta, obrazovanja i kulture, koji su činili studenti četvrte godine italijanskog jezika sa Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, da bi se uporedila zajednička pitanja sa korpusom izvornih govornika. S druge strane, drugi upitnik, namenjen isključivo korpusu srpskih studenata, imao je za cilj da proveri značaj konteksta za razumevanje određenog neologizma. Poređenje rezultata ova dva upitnika u smislu tačnih odgovora pružilo je neočekivane ishode, koji su doveli do određenog pristupa didaktici neologizama. Ovaj pristup, svakako ne iscrpan, teži stvaranju leksike koja iako specifična nije namenjena malobrojnim poznavaocima, već studentima italijanskog jezika na višem nivou kompetencije. Predlozi u vezi sa ovim pristupom tiču se: elicitacije, sinonima, pitanja sa ponuđenim odgovorima, položaja, polisemije, transkodifikacije, integrisanih aktivnosti i aktivnosti kroz igru (pogađanja, grupnih igara, akrostiha, mezostiha). Željeni cilj za budućnost, u skladu sa pozitivnim pretpostavkama, tiče se realizacije nastavnih aktivnosti koje sadrže i neologizme, budući da su ovi novi termini apsolutno živi i prisutni u italijanskom jeziku.

U radu iz 2013. godine na temu ***Le parole desuete nell'italiano contemporaneo e il loro possibile recupero*** razmatra se pitanje rečnika u upotrebi koji prihvataju sve više novih reči i sve manje pažnje posvećuju rečima koje se spremaju da iz njih izađu i koje će samim tim biti zaboravljene. Nekoliko godina unazad rečnik Cingareli bavio se i ovim terminima, definišući ih kao „reči koje treba sačuvati“ i obeležavajući ih odgovarajućim grafičkim simbolom. Ova tendencija, prisutna ne samo u Italiji, odražava se i na izdavaštvo, a svoj doprinos dali su i razni pisci koji su sačinili odgovarajuće rečnike koji sadrže spiskove zastarelih reči, kako ove reči ne bi bile zaboravljene, a samim tim i izbačene iz upotrebe. Analogno izdavačkom fenomenu, poslednjih godina se konkretizuju različite inicijative i na Internetu, tako što se stvaraju rečnici on-line koji sadrže zastarele reči, gde korisnici mogu na interaktivan način da učestvuju i sami predlažu zastarele reči. Sledeći ove primere, analiziran je jedan on-line upitnik u kome se nalaze zastareli termini, koji su bili upoređeni kvantitativnom i kvalitativnom metodom. Na kraju su ponuđeni izvesni predlozi za vraćanje određenih zastarelih reči.

Cilj članka s naslovom ***La descrizione di una persona attraverso l'uso delle parole desuete*** (2014) jeste da se njegov naslov protumači na dva načina. U prvom tumačenju podrazumeva se fizičko opisivanje osobe, što nužno zahteva da se upotrebi odgovarajući skup

imenica i prideva, koji su u ovom slučaju veoma specifični. Drugo tumačenje tiče se opisivanja radnji koje obavlja data osoba. Ovaj rad odlikuje se kratkim osvrtom na reči za koje se danas smatra da izlaze iz upotrebe i za koje postoji opasnost da u potpunosti i izađu iz upotrebe ukoliko se ne obezbedi njihov povratak i opstanak u jeziku. Autor ne namerava da predloži nostalgično spasavanje starih, zaboravljenih reči već da skrene pažnju na one reči koje još uvek mogu potencijalno da ostanu u upotrebi, pod uslovom da budu upotrebljene na prikladan način. U nekim slučajevima reči koje izlaze iz upotrebe mogle bi da dožive drugu mladost jer se mogu upotrebiti u novim domenima, koji nisu bili poznati u vreme njihovog nastanka.

Autor u radu ***„L'idioma gentile" di Edmondo De Amicis e le «parole da salvare» del vocabolario Zingarelli: finalità ed elementi in comune*** (2017) poredi *„L'idioma gentile*" De Amičisa sa novijom kategorijom pod imenom *„parole da salvare*" („reči koje treba sačuvati"), koja postoji od izdanja rečnika Cingareli iz 2010. godine, u cilju pronalaženja određenih zajedničkih crta između ova dva, na prvi pogled, udaljena elementa. U prvom slučaju je zapravo uzet u razmatranje jedan italijanski priručnik za pravilan govor i pisanje, dok je u drugom posmatrana klasa reči koju su izdvojili leksikografi Cingarelijevog rečnika, a koju deli otprilike jedan vek od godine u kojoj je objavljen *„L'idioma gentile"*. U oba slučaja postoji kako želja da se otkrije jezičko i književno blago italijanskog jezika, tako i težnja da mu se omogući opstanak, uprkos pretnji od strane francuskog, kako smatra De Amičis, za razliku od poslednjih godina u kojima, po mišljenju mnogih autora čiji su stavovi izneti u ovom radu, pretnja dolazi od strane engleskog. Drugi zajednički činilac, ne nužno u vezi s gore navedenim, leži u nameri da se izbegne opasnost od jezičke banalizacije, na koju De Amičis često ironično ukazuje, a koja je sintetizovano najavljena na poleđini rečnika Cingarelli, Naime, De Amičis smatra da bi uzrok trenutnog preterivanja u leksičkom pojednostavljivanju trebalo tražiti u raširenoj upotrebi običnih reči koje, s druge strane, imaju nizak izražajni nivo. „*Parole da salvare*" upravo odlikuju specifična značenja, koja su često nužna da bi se određeni pojam izrazio na sažet i potpun način. Konkretno rešenje za gore navedenu opasnost mogle bi predstavljati ne u poslednje vreme prisutne protekcionističke namere od strane CSLI (Visoki Savet za italijanski jezik), već spremnost da se kod govornika podstakne približavanje književnom nasleđu. Isto tako, sredstva javnog informisanja bi trebalo da vode računa da informacije budu leksički manje banalne i preciznije.

Koautorski rad ***Karakteristike neostandardnog italijanskog jezika u filmu „Katerina odlazi u grad"*** bavi se neostandardom koji predstavlja veoma bitnu i inovativnu jezičku realnost na italijanskom govornom području. Posmatrajući savremeni jezik u toj optici, rad je posvećen osnovnim karakteristikama neostandarnog italijanskog jezika s obzirom na to da njegova pojava, prema mišljenju autora, prestavlja linearan i prirodan proces evolucije jezika, a ipak nedovoljno proučen i često stigmatizovan kada je reč o gramatikama italijanskog jezika. Na primeru filma „Katerina odlazi u grad" (*Caterina va in città*) koji na spontan način dočarava brojne nijanse i bogatstvo italijanskog jezika kada su varijeteti u pitanju, autori pokušavaju da sagledaju koje su se jezičke promene desile na morfosintaksičkom planu unutar italijanskog standardnog jezika, uzrokujući na taj način promene i pomeranja koja karakterišu italijanski neostandard.

Italijanski vulgarizam „cazzo" i njegovo prevođenje na srpski jezik (2017) naziv je rada na temu prevođenja vulgarizama s jednog jezika na drugi koje postavlja niz translatoloških problema. Vulgarizmi su često samo delimično obrađeni u dvojezičnim rečnicima, koji ne

obuhvataju na celovit način kontekst i socio-kulturne faktore upotrebe vulgarizama. U prevođenju vulgarizama važni faktori su uticaj desemantizacije vulgarizama i njihove rekurzivnosti u tekstu, budući da oni utiču na stepen njihove prihvatljivosti. Proces desemantizacije vulgarizma „*cazzo*“ i srpskog leksičkog ekvivalenta „kurac“ nije tekla paralelno u italijanskom i srpskom. Zato je prevodilac pozvan da iznađe vulgarizme s približnom socio-kulturnom prihvatljivošću. Istraživanje je vršeno na prevodima romana Federika Moče i fokusira se na frazeološke funkcije italijanskog vulgarizma „cazzo“ i na njene ekvivalente u prevodima na srpski.

Cilj rada ***La voce mafia nelle edizioni dello Zingarelli comprese tra il 1928 e il 2015*** (2017) jeste analiza leksikografske obrade reči „mafija“ u izdanjima rečnika Cingareli između 1928. e 2015. godine. Očekivani doprinos jeste da se uoče posebna značenja i nijanse u značenju koje je ova reč dobila u vremenskom periodu koji ide od 4. izdanja rečnika Cingareli (1928) do izdanja iz 2015. godine; u analizu su uključena i sledeća izdanja: 7. (1941), 8. (1963), 10. (1970), 11. (1983) i 12. (1994), kao i ponovljene verzije ovog izdanja. Poređenje leksikografskih definicija koje se mogu naći u navedenim izdanjima Cingarelija i u njihovim ponovljenim izdanjima ističu revizije koje su od izdanja do izdanja vršene kod reči „mafija“; na taj način beleže se nova značenja, koja se mogu tumačiti i kao pravi semantički neologizmi. Ovi neologizmi (ili, kako je predložio De Mauro, „neosemije“) predstavljaju fenomen širenja leksike italijanskog jezika na koji lingvisti do sada nisu u dovoljnoj meri obratili pažnju, mada je ovaj fenomen važan znak vitalnosti jezika. U ovom članku, pored toga što prate mikrodijahronijski razvoj reči „mafija“ u rečniku Cingareli, autori koriste priliku, gde je to moguće, da se osvrnu i na sociolingvističke i sociokulturne aspekte koji su vezani za ovu reč jer i ti aspekti igraju značajnu ulogu u stvaranju neosemija.

U radu ***La traduzione italiana di “Fahrenheit 451”: alcune considerazioni*** (2018) autori analiziraju italijanski prevod romana Farenhajt 451 Reja Bredberija s namerom da prouče razloge zbog kojih je prevod na italijanski jezički i stilski udaljen od savremenog italijanskog jezika. U svojoj analizi autori dolaze do zaključka da se anahronizam italijanskog teksta samo delimično može pripisati prevodiočevom izboru leksike; veći je uticaj jezika italijanske proze toga doba, na koji se prevodilac oslonio u radu na romanu Farenhajt 451, proizvodeći na taj način dvostruki anahronizam. Naime, jezik prevoda bio je već zastareo u odnosu na Bredberijev engleski jezik iz pedesetih godina XX veka – njegov tekst, naime, i danas čuva svoju stilsku aktuelnost, dok jezik prevoda deluje anahrono u odnosu na jezik savremene italijanske književnosti.

L'accoglimento dei forestierismi nella Settima edizione del vocabolario Zingarelli tra divieti ed espedienti lessicografici (2018) je koautorski rad posvećen sedmom izdanju rečnika Cingareli, objavljenom u vreme kada je fašistički režim izvršio najveći pritisak na jezičku politiku u Italiji; među najupadljivije odluke tadašnjih vlasti spada zabrana upotrebe stranih reči u javnim natpisima i u reklamama. Pretpostavlja se da je ova odluka indirektno uticala i na leksikografska izdanja. Autori se u ovom članku bave izmenjenim stavom koji su u pomenuto vreme leksikografi usvojili u radu na rečnicima italijanskog jezika. Pored sedmog izdanja Cingarelija (iz 1942. godine), u članku je analiziran i Pancinijev „Savremeni rečnik” („*Dizionario Moderno*”, osmo izdanje iz 1942. godine). Pancinijev rečnik odlikuje se posebnim dodatkom, odnosno spiskom stranih reči uz koje stoje italijanske reči koje valja upotrebiti umesto njih. Italijanske reči predložila je Kraljevska akademija Italije, sledeći načela jezičke

politike Musolinijevog režima. Sinhronijska analiza jednog i drugog rečnika pokazuje kako je redakcija rečnika Cingareli iznašla način da istovremeno ispuni obavezu da strane reči budu izostavljene iz rečnika a da se sadržaj publikacije ipak sačuva u gotovo integralnom obliku. Strane reči i njihov opis, naime, štampani su sitnijim i manje upadljivim slogom u odnosu na druge reči, što je – ako se ima u vidu da sedmo izdanje Cingarelija nije cenzurisano, niti povučeno iz prodaje – predstavljalo prihvatljiv i uspešan kompromis između politike i leksikografije.

Rad ***Leksička varijacija ekvivalenata dijalektalnog vulgarizma mortacci u srpskom prevodu Pazolinijevog romana „Iskusni momci"*** (2019) donosi analizu Pazolinijevog romana „Iskusni momci" u kojem reiterativni vulgarizmi ukazuju na sociokulturnu marginalizaciju likova i predstavljaju važan stilski element kako ovog, tako i drugog romana Pjer Paola Pazolinija („Žestok život") koji u sebi sadrže veliki broj reči i izraza preuzetih iz rimskog dijalekta. Analizom prevoda na srpski jezik romana „Iskusni momci" uočeno je da nisu sačuvane ni ekspresivnost ni reiterativnost vulgarizma *mortacci*. Ovaj izraz je preveden velikim brojem leksičkih varijanata i idiomatskih izraza koji tek delimično i u neznatnom broju prenose semantičku i pragmatičku vrednost izvornog vulgarnog izraza. Autori u ovom radu analiziraju i komentarišu nemotivisanu varijaciju ekvivalenata vulgarizma *mortacci*, koja bitno ublažava utisak vulgarnosti u govoru glavnih likova. Brojne prevodilačke varijacije pomenutog izraza potiru njegovu reiterativnost i efekte koji se postižu ponavljanjem (gubi se utisak o neobrazovanosti glavnih likova i o njihovoj svedenoj jezičkoj kompetenciji): na taj način krivi se recepcija sociokulturnog statusa likova romana, što ugrožava i razumevanje romana u celini.

Cilj članka pod naslovom ***Il «prestito interno» nel vocabolario Zingarelli: un confronto tra la Decima edizione e la ristampa 2019 della Dodicesima edizione*** jeste analiza „unutrašnjeg pozajmljivanja" koje, po rečima D'Akilea i autora Adama i Dela Vale, predstavlja doprinos u vidu reči koje su iz dijalekata prihvaćene u standardni italijanski jezik. Ova analiza obuhvata vremenski period 1970-2019, od 10. izdanja rečnika Cingareli, koje je objavljeno 1970, do izdanja istog rečnika iz 2019. godine. U članku se ističe da je analiza dala preciznije rezultate za period 1997-2019 zahvaljujući činjenici da je autor imao na raspolaganju digitalne verzije rečnika Cingareli. Dijalektalizmi koji su obuhvaćeni ovom studijom podeljeni su i prikazani prema tri glavne geografske oblasti Italije (severna, centralna i južna Italija), kojima su pridodati neki primeri iz regije Toskana. Analiza je pokazala da postoji skroman ali stabilan korpus dijalektalizama u okviru kojih se beleže i novi doprinosi, što s jedne strane potvrđuje vitalnost italijanskih dijalekata u odnosu na italijanski jezik, a sa druge strane, potvrđuje i vitalnost samog italijanskog jezika jer se i dijalektalizmi, prema autorima Adamo i Dela Vale, beleže kao neologizmi.

Uticajnost

Neobjavljena doktorska disertacija kandidata (Barbi, M. (2018) "Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)" Filološki fakultet, Beograd) citirana je u sledećim izvorima:

1. Zoppetti, A. (2019). I forestierismi nei dizionari: quanti sono e di che tipo, *Treccani, Lingua Italiana* (17. jul 2019). [Dostupno na: http://www.treccani.it/magazine/ lingua_italiana /articoli/scritto_e_parlato/forestierismi.html; datum poslednjeg pristupa: 5.11.2020]

2. Zoppetti, A. (2019). La politica linguistica del fascismo e la guerra ai barbarismi [parte II]", *Diciamolo in italiano* (5. avgust 2019.). [Dostupno na: https://diciamoloinitaliano. wordpress.com/2019/08/05/la-politica-linguistica-del-fascismo-e-la-guerra-ai-barbarismi-parte-ii/; datum poslednjeg pristupa: 5.11.2020].

3. Zoppetti, A. (2019). „La sostituibilità degli anglicismi con corrispettivi italiani", *Treccani, Lingua Italiana* (4. septembar 2019) [Dostupno na: http://www.treccani.it/ magazine/lingua_italiana/speciali/anglicismi2/5_Zoppetti.html; datum poslednjeg pristupa: 5.11.2020]

III OCENA REZULTATA U OBEZBEĐIVANJU NAUČNO-NASTAVNOG PODMLATKA

Dr Mauricio Barbi bira se po prvi put u zvanje docenta i do sada nije imao prilike da radi na razvijanju i obezbeđivanju naučnog podmlatka. Redovno podržava studente u nastojanjima da se usavršavaju u Italiji i preporučuje ih odgovarajućim institucijama.

Dr Barbi je bio član dve komisije za odbranu master radova:

1. Jovana Ćurčić: „Lingvistička i stilistička analiza hrvatskog i srpskih prevoda romana „Baron na drvetu" Itala Kalvina" (datum odbrane: 29. septembar 2020; mentor: prof. dr Saša Moderc)
2. Dragana Krunić: „Upotreba prideva u produkciji studenata italijanskog kao stranog jezika na srednjem nivou kompetencije" (datum odbrane: 30. septembar 2020.; mentor: doc. dr Nevena Ceković).

IV OCENA REZULTATA PEDAGOŠKOG RADA

Kandidat M. Barbi ostvaruje odlične rezultate u radu sa studentima na osnovnim studijama. Podstiče studente na aktivno učešće u nastavnom procesu i održava sa njima kolegijalni i savetodavni kontakt. Neprestano osavremenjuje svoje kurseve i održava redovnu komunikaciju sa studentima. U studentskim anketama njegov rad pozitivno je vrednovan (prosečna ocena 4,00).

U tekućoj akademskoj godini dr Barbi je angažovan u izvođenju nastave iz predmeta Savremeni italijanski jezik G-5 i G-6 (III godina osnovnih studija), G-7 i G-8 (IV godina). Tokom 2019. godine držao je nastavu i ispite i na master studijama iz konferencijskog, stručnog i audio-vizuelnog prevođenja (*MCIT*).

Na matičnom Fakultetu dr Mauricio Barbi održao je pristupno predavanje 6. novembra 2020. na temu „Neosemije u savremenom italijanskom jeziku" pred Komisijom za izbor u zvanje i dobio ocenu odličan (5).

V OCENA O ANGAŽOVANJU U RAZVOJU NASTAVE I DRUGIH DELATNOSTI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Kandidat Barbi sarađuje od 2017. godine sa časopisom „*Stagiornale*", pokrenutim na Katedri za italijanistiku Filološkog fakulteta u Beogradu.

Član je „Društva za strane jezike i književnosti Srbije" od 2018. godine.

Učestvovao je u organizaciji XVIII i XIX izdanja (2018. i 2019. godine) manifestacije „Nedelja italijanskog jezika u svetu", održane u saradnji Filološkog fakulteta i Italijanskog instituta za kulturu u Beogradu.

VI ZAKLJUČNO MIŠLJENJE I PREDLOG KOMISIJE

Imajući u vidu Zakon o visokom obrazovanju, nakon pregleda konkursne prijave i dokumentacije, Komisija konstatuje da kandidat Mauricio Barbi ispunjava sve formalne uslove za izbor u zvanje docenta.

Dr Mauricio Barbi poseduje četrnaestogodišnje nastavno iskustvo stečeno na Katedri za italijanistiku Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, na kojoj u svojstvu izvornog govornika i u zvanju (stranog) lektora značajno doprinosi kvalitetu nastave prevashodno na III i IV godini osnovnih studija. Kandidat Barbi kontinuirano razvija sposobnost za naučno-istraživački rad objavljujući radove u međunarodnim publikacijama i učestvujući na skupovima, a ostvaruje i značajnu saradnju sa drugim ustanovama na polju difuzije italijanskog jezika.

Na osnovu izloženog naučnog doprinosa i rezultata pedagoškog rada, duboko uvažavajući kandidatovu privrženost nastavničkom pozivu, odgovornost i posvećenost u radu sa studentima, kao i profesionalnost i kolegijalnost, Komisija sa zadovoljstvom predlaže Izbornom veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu da kolega **Mauricio Barbi bude izabran u zvanje i na radno mesto docenta za užu naučnu oblast Italijanistika, predmet Italijanski jezik**.

Beograd, 06. novembar 2020.

ČLANOVI KOMISIJE

_____

1. dr Nevena Ceković, docent (Predsednik Komisije)
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

_____

2. dr Nataša Janićijević, docent (Član Komisije)
Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

_____

3. dr Tijana Kukić, docent (Član Komisije)
Filološko-umetnički fakultet Univerziteta u Kragujevcu